

Dosarul nr. 2ra-243/23
2-22008337-01-2ra-09022023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Pascari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

Î N C H E I E R E

05 iulie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Evghenia Eșchileva,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Evghenia Eșchileva împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu
privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil și
repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost respins apelul declarat de Evghenia Eșchileva și menținută hotărârea
din 19 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost respinsă
acțiunea, ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 20 ianuarie 2022, Evghenia Eșchileva a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la
constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil și repararea
prejudiciului moral (f. d. 2-4).

În susținerea acțiunii, a indicat că la 09 decembrie 2021, a depus la
Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, o plângere, în baza prevederilor art. 313
din Codul de procedură penală, prin care a solicitat:

- anularea ordonanței procurorului în Procuratura Anticorupție, Alexandru
Gaina, din 26 octombrie 2021, prin care s-a dispus refuzul în pornirea urmăririi
penale pe faptul săvârșirii pretinselor infracțiuni de abuz de putere sau abuz de
serviciu și neglijență în serviciu, precum și clasarea procesului penal nr. XXXXX,
înregistrat la 05 august 2021 în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la
infracțiuni al Centrului Național Anticorupție;

- anularea ordonanței procurorului, adjunct interimar al procurorului-șef al
procuraturii Anticorupție, Ion Munteanu, din 24 noiembrie 2021, prin care s-a

dispus respingerea ca fiind neîntemeiată a plângerii depuse de către Evghenia Eșchileva privind anularea ordonanței din 26 octombrie 2021 și recunoașterea dânzei în calitate de parte vătămată;

- anularea ordonanței procurorului, adjunct interimar al procurorului-șef al procuraturii Anticorupție, Ion Munteanu, din 24 noiembrie 2021, prin care s-a dispus respingerea ca fiind neîntemeiată a plângerii depuse de către Silvia Rodvan privind anularea ordonanței din 26 octombrie 2021 și recunoașterea sa în calitate de parte vătămată;

- reluarea procesului penal nr. XXXXX, înregistrat la 05 august 2021 în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni al Centrului Național Anticorupție.

A comunicat că obiectează în privința duratei de examinare a plângerii sale din 13 decembrie 2021, care este incompatibilă cu cerința termenului de examinare a plângerii, prevăzută la art. 313 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Cu referire la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, a opinat că, în speță, termenul de examinare a plângerii sale din 13 decembrie 2021 nu este unul rezonabil și care poartă un caracter excesiv, deoarece plângerea menționată nu a fost examinată nici până în prezent.

În acest fel, a punctat că autoritățile competente nu reacționează corespunzător întru respectarea termenului rezonabil la examinarea cauzei, dând dovadă de un comportament inadecvat și de rea-credință.

A menționat că din acest motiv i-au fost cauzate stres și frustrări, în rezultatul încălcării dreptului său la examinarea plângerii din 09 decembrie 2021 în termen de 10 zile.

A precizat că dânsa este pensionară, are vârsta de 62 de ani și este nevoită să aștepte încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, care tolerează acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție și al Procuraturii Anticorupție.

În opinia reclamantei, Centrul Național Anticorupție și Procuratura Anticorupție nu au efectuat o investigație efectivă a plângerii sale privind atragerea la răspundere penală a lichidatorului APLP 54/35, Petru Rusu, pe marginea neglijenței în serviciu, manifestată prin neîndeplinirea obligațiilor de serviciu.

A declarat că lichidatorul APLP 54/35, Petru Rusu, nu a întreprins măsurile necesare pentru valorificarea masei debitoare, cu dizolvarea ulterioară a societății debitoare APLP 54/35, care urmau a fi întreprinse, în corespundere cu încheierea irevocabilă nr. 2i-1932/18 din 15 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, până la data de 15 aprilie 2021.

În drept, reclamanta Evghenia Eșchileva și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Reclamanta Evghenia Eșchileva a solicitat constatarea încălcării de către Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a dreptului său la examinarea plângerii sale din 09 decembrie 2021, în termen de 10 zile, precum și încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul său, a sumei de 30 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea de către Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a dreptului său la examinarea plângerii sale din 09 decembrie 2021, în termen de 10 zile.

Prin hotărârea din 19 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea, ca neîntemeiată (f. d. 37, 41-50).

La 24 mai 2022, Evghenia Eșchileva a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar la 09 septembrie 2022, a prezentat apelul motivat, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f. d. 53-53 verso, 60-64).

Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Evghenia Eșchileva și menținută hotărârea din 19 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f. d. 85, 86-95).

În consolidarea soluției adoptate, prima instanță și instanța de apel au stabilit că în cadrul examinării plângerii sale de către judecătorul de instrucție, reclamanta a nu obiectat și nu s-a opus amânărilor și întreruperilor ședinței de judecată, respectiv, judecătorul de instrucție a fost impus de a depăși termenul legal de 10 zile pentru a asigura petiționarilor posibilitatea apărării efective și eficiente a drepturilor și intereselor sale, pretins a fi încălcate, instanța asigurând respectarea dreptului fundamental de acces la justiție, de a beneficia de un proces echitabil, dar și a principiului egalității armelor.

Totodată, instanțele de judecată au relevat că situația descrisă de Evghenia Eșchileva, în acțiunea depusă, nu cade sub incidența prevederilor art. 6 din Convenție, având în vedere că Convenția protejează dreptul persoanei la judecarea cauzei sale în termen rezonabil, or, în situația de față, nu a existat o cauză penală intentată în baza plângerii reclamantei. Așa fiind, o persoană nu poate pretinde că este victima unei încălcări a dreptului său la un proces echitabil în temeiul articolului 6 din Convenție care, potrivit acestuia, a avut loc în cursul procedurilor în care a fost achitată sau care au fost întrerupte.

În aceeași ordine de idei, instanțele inferioare au reliefat că reclamanta Evghenia Eșchileva nu are calitate procesuală de bănuț, învinuit sau inculpat și nu a fost recunoscută ca parte civilă în vreun proces penal, nefiind astfel întrunite condițiile în care reclamanta ar fi în drept să solicite repararea prejudiciului, în rezultatul încălcării dreptului la durată rezonabilă a procedurilor penale.

La 17 ianuarie 2023, Evghenia Eșchileva a declarat recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f. d. 100-104)

În motivarea recursului, a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea, și anume art. 313 alin. (4) din Codul de procedură penală, fapt care

servește drept temei de casare integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel.

A obiectat că instanța de apel a preluat în întregime poziția instanței de fond, care și-a motivat soluția privind respingerea acțiunii prin faptul că, la caz, nu sunt întrunite condițiile în care reclamanta ar fi în drept să solicite repararea prejudiciului ca urmare a încălcării dreptului la durata rezonabilă a procedurilor penale.

În opinia recurenteii, obligativitatea deținerii calității procesuale de bănuit, învinuit, inculpat sau parte civilă pentru a fi întrunite condițiile în care reclamantul ar fi în drept să solicite repararea prejudiciului ca urmare a încălcării dreptului la examinarea plângerii, depuse în baza art. 313 din Codul de procedură penală, în termen de 10 zile, încalcă egalitatea în drepturi a persoanelor care contestă acțiunile și actele ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitatea specială de investigații.

A ținut să sublinieze că termenul de 10 zile de examinare a plângerii poartă un caracter imperativ, care nu poate fi prelungit prin voința judecătorului de instrucție.

Astfel fiind, chiar și în cazul în care părțile nu se prezint în ședința de judecată, judecătorul de instrucție urmează să examineze plângerea în interiorul termenului de 10 zile în mod obligatoriu.

A susținut că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că durata examinării plângerii sale din 09 decembrie 2021 este incompatibilă cu termenul legal prevăzut la art. 313 alin. (4) din Codul de procedură penală.

La 09 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova copia recursului depus de Evghenia Eșchileva, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat, corespondență ce a fost recepționată la 15 februarie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f. d. 107, 109).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei, rezultă că copia deciziei motivate din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa Evgheniei Eșchileva la 24 ianuarie 2023, ceea ce se atestă prin scrisoarea de însoțire anexată la dosar (f. d. 98), însă lipsesc probe care ar confirma recepționarea acesteia de către destinatar.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 ianuarie 2023, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă,

asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Evghenia Eșchileva nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Evghenia Eșchileva.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni